

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **L. K.**, zastoupené JUDr. Pěvou Skýbovou, advokátkou se sídlem Bartošova 1830/3, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2013, č. j. OAM-93/ZA-ZA06-ZA04-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 8. 2014, č. j. 41 Az 10/2013 – 91,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna ustanovené advokátky JUDr. Pěvy Skýbové **se určuje** částkou 4.114 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně požádala dne 19. 3. 2013 o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Její žádost zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 4. 2013 jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Krajský soud nejprve žalobě proti rozhodnutí žalovaného vyhověl a rozsudkem ze dne 21. 1. 2014, č. j. 41 Az 10/2013 – 43, toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud však následně vyhověl kasační stížnosti žalovaného a rozsudkem ze dne 16. 4. 2014, č. j. 1 Azs 24/2014 – 21, uvedený rozsudek krajského soudu zrušil. Jako nezákonný shledal pokyn krajského soudu adresovaný žalovanému k provedení bližšího dokazování stran tvrzení žalobkyně o údajném násilném úmrtí jejího manžela na Ukrajině, k němuž mělo dojít v roce 2008. Nejvyšší správní soud dále krajskému soudu uložil, aby v dalším řízení podrobněji posoudil, zda lze považovat žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany za zjevně nedůvodnou z hlediska věrohodnosti jí uplatněných tvrzení o hrozbě vážné újmy, které by byla vystavena v případě návratu na

Ukrajinu, a dále z hlediska možnosti vnitrostátní ochrany proti údajným původcům této hrozby.

[3] Krajský soud následně provedl ve věci dvě jednání (ve dnech 25. 6. 2014 a 6. 8. 2014), během nichž doplnil dokazování, a to zejména spisem Policie ČR, Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, odboru cizinecké policie ve věci správního vyhoštění žalobkyně, které jí bylo uloženo rozhodnutím ze dne 11. 2. 2013, č. j. KRPP-23318/ČJ-2013-030022. V záhlaví specifikovaným rozsudkem pak rozhodl o zamítnutí žaloby. Dospěl totiž k závěru, že tvrzení, která uváděla žalobkyně v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany, v řízení o vyhoštění a v průběhu nynějšího soudního řízení jsou v zásadních ohledech nekonzistentní, což způsobuje nevěrohodnost těchto tvrzení. Žalobkyně předně hovořila rozdílně o synově nynějším bydlišti. V průběhu roku 2013, v rozmezí 1 měsíce, jednou uváděla, že od roku 2012 žije v Rusku, podruhé uváděla, že žije s její matkou na Ukrajině, a v roce 2014 pak hovořila o tom, že syn žije u jejího strýce v Moskvě od roku 2009. Stejně tak se lišila její tvrzení o úmrtí jejího manžela. V pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany (dne 26. 3. 2013) uvedla, že její manžel byl zabit na Ukrajině v roce 2008 s tím, že toto zabití oznámila její matka na místní policii, kde jí však řekli, ať oznámení vezme zpět, pokud nechce mít doma další mrtvolu. Když však byla vyslýchána v průběhu řízení o vyhoštění (dne 11. 2. 2013), uvedla, že její manžel zemřel v říjnu roku 2011, že měl potíže s ledvinami a bylo třeba provést transplantaci ledviny, na což však neměli peníze.

[4] Tato nekonzistentnost nemohla podle krajského soudu pramenit z toho, že by žalobkyně nerozuměla česky, tedy nerozuměla tomu, na co se jí ptají policisté, či pracovníci vyslýchající ji v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany či u soudu. V průběhu řízení o vyhoštění, než byla žalobkyně vyslechnuta, byla řádně poučena v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Výslovně uvedla, že na ni nebyl u policie činen psychický ani fyzický nátlak a že nepotřebuje tlumočníka, neboť rozumí česky. Stejně tak byla poučována i v době, kdy byl s ní proveden pohovor v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany, kdy žalobkyně uvedla a podepsala, že všem poučením rozumí a souhlasí s tím, že pohovor bude proveden v jazyce českém. Ani v průběhu soudního řízení nepožadovala ustanovit tlumočníka z jazyka ukrajinského do češtiny a z češtiny do jazyka ukrajinského. Žádala pouze ustanovit právního zástupce a v tomto směru jí soud vyhověl. Soud neuvěřil jejímu tvrzení, že protokol o výsledku provedeném v řízení o vyhoštění neodpovídá tomu, co policistům sdělila, že sice měla možnost si protokol o svém výsledku přečíst, ale neučinila tak, neboť policistům věřila a prostě ho bez znalosti obsahu podepsala.

[5] Soud tak dospěl k závěru, že v žádném případě u žalobkyně nejsou důvody pro udělení azylu dle ust. § 12 písm. a) nebo b) zákona o azylu. V případě žalobkyně by mohly přicházet snad pouze v úvahu důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. Ze zpráv, které v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany založil do spisu správní orgán, ale i z aktuální zprávy o situaci na Ukrajině, kterou vyžádal žalovaný od Ministerstva zahraničních věcí v dubnu roku 2014, však bylo zjištěno, že žalobkyni by v případě návratu na Ukrajinu z bezpečnostního hlediska na západě a ve středu země, včetně hlavního města Kyjeva, nic nehrozilo, neboť situace je tam klidná. Sama žalobkyně pak v řízení o vyhoštění v únoru 2013 nevyslovila žádné obavy z návratu na Ukrajinu

(tedy ani strach z mafie), pouze sdělila, že na Ukrajinu se vracet nechce, neboť se cítí jako doma v ČR a situaci obecně na Ukrajině označila jako problematickou. V případě problémů se soukromými osobami by se tedy dle zjištěné situace z předložených zpráv mohla na policii obrátit.

[6] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadla posledně uvedený rozsudek krajského soudu kasační stížností. Uvedla, že s rozhodnutím soudu nesouhlasí. Nesouhlasí se závěrem soudu, podle nějž byla zpochybněna její věrohodnost, neboť při každé výpovědi nevypovídala naprosto shodně. Český rozumí dobře, nežádala tlumočníka a na otázky vždy odpovídala podle svého nejlepšího svědomí. Uváděla vždy skutečnosti, které v ten konkrétní moment považovala za podstatné. Trvá na tom, že tvrzené skutečnosti o pronásledování její rodiny po zabití manžela plně prokazují a odůvodňují její obavy z možné hrozby pronásledování, jež by mohla odůvodnit udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Tato tvrzení je třeba dle stěžovatelky posuzovat v kontextu současné politické situace na Ukrajině. Aktuální poměry na Ukrajině však nebyly zjištěny, zprávu předloženou u soudního jednání je třeba považovat za nekonkrétní a neobjektivní, s ohledem na dennodenní zprávy o probíhajících bojích v této zemi. Soud měl setrvat na svém původním rozhodnutí a vrátit věc žalovanému, který by mohl v novém správním řízení zkoumat i to, zda není na místě udělit žalobkyni doplňkovou ochranu podle §14a zákona o azylu.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu.

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost je přípustná. Poté, jelikož se jedná o věc mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[9] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[10] Nejvyšší správní soud připomíná, že žalovaný zamítl žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany na základě § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, podle nějž se žádost zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel „*neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a*“. Jak již Nejvyšší správní soud uvedl v předchozím rozsudku v této věci, aplikace uvedeného ustanovení je možná i v případě, že žadatel sice uvádí skutečnosti

svědčící o možné hrozbě pronásledování či způsobení vážné újmy, ale tyto skutečnosti zjevně nemají oporu ve faktech či jsou zcela rozporné (viz rozsudek č. j. 1 Azs 24/2014 – 21 včetně zde citované judikatury).

[11] Stěžovatelkou v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany tvrzené skutečnosti zjevně nejsou skutečnostmi svědčícími o možné hrozbě pronásledování, jež by mohla odůvodnit udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Institut azylu neslouží k ochraně všech cizinců, kteří se ocitli v nějaké těžké životní situaci, ale pouze k ochraně cizinců, kteří jsou pronásledováni, respektive mají odůvodněný strach z pronásledování z tzv. azylově relevantních důvodů. Těmto důvodům skutečnosti uváděné stěžovatelkou bezpochyby podřadit nelze. Za důvod svého a manželova odchodu z Ukrajiny v roce 2000 a neochoty vrátit se tam označovala stěžovatelka obavy z věřitelů, od nichž si s manželem půjčili v počátcích svého podnikání peníze a kteří po nich vymáhali splacení tohoto dluhu včetně nepřiměřeně vysokých úroků. Hrozba ze strany věřitelů (slovy stěžovatelky mafiánů) tak zjevně nebyla motivována její rasou, pohlavím, náboženstvím, či jiným z azylově relevantních důvodů.

[12] Skutečnosti uváděné stěžovatelkou svědčí toliko o možné hrozbě způsobení vážné újmy, tj. v úvahu by přicházela pouze možnost udělení doplňkové ochrany (stěžovatelka uváděla, že se na Ukrajinu nemůže vrátit proto, že v roce 2008 tam zabili jejího manžela, který jel na pohřeb své matky, smrt manžela nikdo nevyšetřoval, fyzicky byl na Ukrajině napaden rovněž její syn, stěžovatelka se obává, že stejný osud by čekal i ji). Žalovaný však tato tvrzení stěžovatelky shledal nevěrohodnými, což následně potvrdil také krajský soud. Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že řízení o mezinárodní ochraně je řízením specifickým tím, že je v něm často nutno rozhodovat za situace důkazní nouze. V mnoha případech tedy zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a posouzení pravděpodobnosti, zda k událostem, o nichž hovoří, opravdu došlo podle jeho výpovědi (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Žalovaný i krajský soud podrobně vyložili, z jakých důvodů považují tvrzení stěžovatelky za nevěrohodná. Nejedná se přitom o žádné drobné odchylky ve výpovědích, nejde o žádné „chytání za slovo“, jak naznačuje stěžovatelka v kasační stížnosti. Rozpory ve výpovědích byly podstatné, navíc skutečnosti týkající se syna stěžovatelky i jejího manžela jsou zajisté v jejím životě zásadní, jak příhodně uvedl krajský soud. Krajský soud se dostatečně podrobně zabýval rovněž aktuální situací na Ukrajině.

[13] Pro shora uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto není důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, přičemž nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu. Soud neshledal ani zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[15] Krajským soudem byla žalobkyni k zastupování ustanovena advokátka JUDr. Pěva Skýbová. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Zástupkyně ustanovená v řízení před krajským soudem, je-li jí advokátka, zastupuje žalobce i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Výše odměny advokátky byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a to za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti, a jako náhrada hotových výdajů, tedy ve výši 3.100 Kč a 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 3.400 Kč. Protože ustanovená advokátka je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 714 Kč, odpovídající dani, kterou je advokáta povinná z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Ustanovené advokátce se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 4.114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. listopadu 2014

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu